

Okrajni ljudski odbor Ljubljana okolica

PREDLOG ZA UPRAVNO-TERITORIALNO RAZDELITEV OKRAJA IN MESTA LJUBLJANA

(NADALJEVANJE)

Komuna Logatec predstavlja zaokroženo teritorialno enoto z razvito lesno industrijo, ki je tudi gospodarski temelj komunne. V bodoče bo potrebno posvetiti več pozornosti poljedelstvu, zlasti živinoreji. Teritorialno bo ta komuna obsegala dosedanji upravni občin Logatec in Rovte, na željo prebivalstva pa se bodo k tej komuni priključila še naselja: Grčarevec, Laze in Jakovica iz okraja Postojna. Iz dosedanje upravne občine Idrija se priključijo naselje Zavratac.

Z okrajnim ljudskim odborom Postojna so rešena vsa sporna teritorialna vprašanja občine Logatec glede na priključitev 535 parcelnih števil v glavnih gozdnih površih iz katastrske občine Kačja vas.

Logatec je bil v prejšnjih desetletjih važno upravno središče in zato obstojajo za komuno že gotove tradicije. Potrebno bo zagotoviti tej komuni možnosti za nadaljnji razvoj zdravstvenih in prosvetnih ustanov, za dvig kulturnega in družabnega življenja.

INDUSTRIJA

Na območju komunne Logatec je le eno industrijsko podjetje in sicer Kombinat lesno predelovalne industrije; to je sodobno urejen kombinat, ki ima z ozirom na močno surovinsko zaledje še velike možnosti razvoja. V dveh letih se je povečalo število zaposlenih od 200 na 700, kar kaže na hitrost njegovega razvoja. Razen tega industrijskega obrata je v komuni veliko obrtniških in uslužnostnih delavnic.

KMETIJSTVO

Komuna Logatec je površinsko hribovita planota, kjer skoraj polovico zemlje pokrivajo gozdovi, medtem ko so ostali deli obdelovalna zemlja in pašniki. Živinoreja je glavna panoga kmetijstva, vendar pri tem do sedaj ni bilo načrtnega dela in bo to ena izmed glavnih nalog komunne, da poskrbi za pospeševanje živinoreje. Skoraj polovico njivskih površin odpade na krmeke rastline, tretjino na žita, ostalo pa na vrtnine. Od skupnih 1140 gospodarstev je 57% kmečkih.

GOZDARSTVO

Brez področja Planine meri gozdna površina logaške komunne nad 5.200 ha — od tega je 24% gozdov državnega sektorja. Lesna zaloga je v državnem in privatnem sektorju približno enaka. Cenijo jo na približno 150 m³ na ha, letni prirastek pa cenijo približno 5,2 m³. Iglavcev je 83%.

KOMUNALNA DEJAVNOST

Elektrifikacija v občini Logatec še ni dokončana, prav tako tudi ne v občini Rovte. V Logatecu imajo vodovod, medtem ko je v Rovtah izdelan samo za šolo Vrh, rovtarski vodovod pa je potreben popravila.

Komuna Logatec bo merila 16.306 ha in štela nad 8.700 prebivalcev. Sedež komunne v Dolnjem Logatecu. Najoddaljenejši kraji od sedeža komunne sta Vrh treh kraljev 19 km in Rovte 11 km.

KOMUNA LOŠKA DOLINA

Komuna Loška dolina bi obsegala:

- k. o. Babna polica,
- k. o. Babno polje,
- k. o. Dane in
- k. o. Gorenje jezero z istoimenskimi naselji;
- k. o. Igavas z naselji: Igavas in Podgora;
- k. o. Knežja njiva z naselji: Knežja njiva in Markovec;
- k. o. Kožarišče z naselji: Kožarišče in Smarata;
- k. o. Lož z naselji: Lož in Podlož;
- k. o. Nadlesk z naseljem Nadlesk;

k. o. Otok I. del z delom Laze pri Gorenjem jezeru;

k. o. Podcerkev z naseljem Podcerkev;

k. o. Poljane z naseljem Doljenje poljane;

k. o. Pudob z naseljem Pudob;

k. o. Snežnik (del);

k. o. Stari trg pri Ložu;

k. o. Viševak in

k. o. Vrh z istoimenskimi naselji ter

k. o. Vrhnika z naseljem Vrhnika pri Ložu.

Komuna Loška dolina se vključuje v ljubljansko skupnost komun na željo tamkajšnjega prebivalstva. Gospodarsko osnovo tvori gozdarstvo in živinoreja, na Ljubljano pa jih vežejo boljše prometne zveze preko Cerknice in Rakoka.

INDUSTRIJA

Industrije v Loški dolini skoraj ni. Obstojata le dva lesno industrijska obrata in nekaj obrtnih delavnic. Predelava lesa nima razvojnih pogojev, ker bi šlo to v breme obstoječih zmogljivosti v Cerknici. V študiju je program za izgradnjo tovarne iverastih plošč, ki bi izkoriščala odpadne surovine v gozdovih, vendar je pri tem vprašanje, kako nadomestiti potrošnje drv.

KMETIJSTVO

Struktura zasejanih površin je v Loški dolini izrazito višinska. Površine žitaric so sorazmerno majhne, poudarjen pa je delež krmskih rastlin. Obsežno

površine košenic zahtevajo poleti veliko delovne sile. Živinoreja je dobro razvita, saj se Loška dolina na živinorejskih razstavah odlikuje z vzorno plemensko živino.

GOZDARSTVO

Od skupne površine gozdov je nad 41% v državnem sektorju. Gozdovi Loške doline predstavljajo surovinsko zaledje za lesni industrijski obrat Cerknica.

KOMUNALNA DEJAVNOST

Tudi v Loški dolini elektrifikacija še ni zaključena, niti niso urejeni vsi vodovodi. Podobno kot v Cerknici tudi občina Loška dolina nima razvitega cestnega prometa, zaradi slabših cest.

Komuna Loška dolina bo morala posvetiti veliko pozornost prosvetni in zdravstveni dejavnosti, kajti v občini imajo le 4 osnovne šole in nižjo gimnazijo. Nižja gimnazija v Starem trgu je popolnoma dotrajala, saj je stara nad 140 let. V Starem trgu je tudi dijaški dom ter dopolnilna šola za partizanske sirote. V občini Loška dolina imajo le splošno ambulanto in posvetovalnico za mater in otroka. Zobne ambulante nimajo, v Ložu ordinira le privatni dentist za samoplačnike.

Komuna Loška dolina bo merila 14.531 ha in štela skoraj 3.500 prebivalcev. Sedež komunne bo v Starem trgu.

KOMUNA MEDVODE

Komuna Medvode bi obsegala:

k. o. Golo brdo z naseljem: Golo brdo in Seničica;

k. o. Medvode z naseljem: Medvode in Svetje;

k. o. Preska z naselji: Goričane, Preska, Rakovnik in Vaše;

k. o. Senica z naselji: Ladja, Spodnja in Zgornja Senica;

k. o. Sora z naselji: Dol in Sora;

k. o. Spodnje Pirniče z naselji: Spodnje Pirniče, Vikrče in Zavrh;

k. o. Studenčice z naselji: Govejek, Studenčice, Tehovec, Trnovec;

k. o. Topol z naselji: Brezovica pri Medvodah in Topol;

k. o. Zbilje z naseljem Zbilje;

k. o. Zgornje Pirniče z naselji: Zgornje Pirniče in Verje in k. o. Zlebe z istoimenskim naseljem.

Komuna Medvode predstavlja manjšo teritorialno enoto z zelo razvito industrijo in visokim narodnih dohodkom. V perspek-

tivi je predviden tudi velik razvoj turizma (Zbiljsko jezero).

Se vedno pa ni dokončno rešeno vprašanje priključitve upravne občine Smlednik iz okraja Kranj k občini Medvode, čeprav za to obstojajo objektivni razlogi, zlasti zaradi boljših prometnih zvez.

INDUSTRIJA

Skoraj polovico površine je v komuni Medvode gozdnate, kar ji daje pogoje za razvoj lesne industrije. Z ozirom na velike vodne sile ima komuna Medvode močno proizvodno elektroenergije. Komuna ima izrazito koncentrirano industrijo v samih Medvodah. V Medvodah so razen elektrarne še podjetja: »Tesanilka«, »Colora«, »Sora« in Tekstilna tovarna. Zaradi specifičnih izdelkov podvodnih barv, vseh vrst tesnil in specialnih mizarskih proizvodov je v teh panogah industrije mogoče še velik napredek. Tovarna »Sora« ima premajhne prostore, kar ji zavira povečati obseg proizvodnje. Lani so zgradili nov objekt skladišče. Tovarna celuloze in pinotana je že letos montirala nov kuhalni celuloze in s tem zamenjala del izrabljene opreme. Ker so Medvode industrijski center je tudi obrt v tej komuni precej močna gospodarska dejavnost.

KMETIJSTVO

Skoraj tretjina celotnega zemljišča v komuni Medvode odpade na kmečko obdelovalno zemljo. Največ gojijo žita, za tem vrtnine in nekaj krmskih rastlin. Odbire živine še niso izvedli in imajo zato živino slabše kvalitete, ki pa ima vendar mlečnost razmeroma veliko. Na hektar redijo 1,2 živalske enote. Od 903 gospodarstev je skoraj 38 odstotkov kmečkih.

Naloge komunne bodo v bodoče zlasti v pospeševanju kmetijstva, predvsem v vrtnarstvu ter v pridelovanju krmnih rastlin za živino.

GOZDARSTVO

Kot smo že omenili, dajejo gozdovi komuni Medvode pogoje za nadaljnji razvoj lesne industrije. Skupna površina gozdov, 3.068 ha, je večina v privatnih rokah, na državni sektor odpade le 9%. Lesno zalogo cenijo v privatnem sektorju nekaj manj kot v državnem, kjer znaša 95 m³ r ha. Računajo, da je letni prirastek približno 4,5 m³. Od lesne zaloge odpade na iglavce 63%.

KOMUNALNA DEJAVNOST

Elektrifikacija je v občini Medvode v glavnem že zaključena, razen nizkonapetostnega omrežja, ki je v prav slabem stanju. V občini Medvode je vodovod rekonstruiran in se nadaljuje dela za izvedbo priključkov za okoliške vasi.

Komuna Medvode bo merila 5.750 ha in štela nekaj nad 5.300 prebivalcev. Sedež komunne bo v

Medvodah. Najbolj oddaljeni kraj komunne je Trnovec (4 km),

KOMUNA MENGEŠ

Komuna Mengeš bi obsegala k. o. Dobeno z istoimenskim naseljem;

k. o. Loka z naseljem Loka pri Mengšu;

k. o. Mengeš z naselji: Mali Mengeš, Pristava pri Mengšu, Topole in Vel. Mengeš in

k. o. Trzin z istoimenskim naseljem.

Komuna Mengeš je bila v vseh prejšnjih predlogih vključena v komuno Domžale. Inicijativni odbor je smatral, da je taka rešitev gospodarsko in politično najbolj utemeljena za nadaljnji gospodarski in družbeno politični razvoj teh krajev. Po vztrajnih zahtevah in željah prebivalstva pa je Inicijativni odbor pristal na formiranje samostojne komunne.

INDUSTRIJA

Glede na majhen površinski obseg te komunne ima industrija glavni delež pri celotnih dohodkih. Tu je tovarna glasbil, Tovarna filca, Tovarna pozamenarije »Trak«, Tovarna »Lek« in Opekarna. Nekateri navedeni tovarni so še v izgradnji in se bo z njihovo dovršitvijo znatno zvišala proizvodnja in dohodek komunne. Zaradi razpoložljivega strokovnega kadra v tovarni glasbil je pričakovati nadaljnji porast te industrijske proizvodnje. Tovarna »Lek« pa ima z osvajanjem novih proizvodov v zdravilstvu še možnosti za izreden razmah.

Obrtniška dejavnost tvori zaradi tradicije svojih izdelkov — slamninarstva, izdelave volčkov, zapravljičkov, cekarjev z narodnimi vzorci itd., pomemben delež celotnega gospodarstva.

KMETIJSTVO

Komuna Mengeš torej predstavlja najmanjšo komuno, saj meri nekaj manj kot 3.000 ha. Od tega odpade nad polovico zemlje na obdelovalne površine, medtem ko gozdovi zajemajo tretjino vseh površin. Od skupnih nad 1590 ha obdelovalne zemlje odpade skoraj tretjina zemlje na žitarice, nekaj manj na vrtnine in krmne rastline. Od žit je glavna kultura pšenica, od vrtnin pa krompir. Pridelujejo precej semenskega žita in krompirja. V živinoreji gojijo v glavnem mlečno živino, vendar slabše kakovosti, ker se ni izvajala selekcija. Na ha obdelovalne zemlje redijo približno 1,1 živalske enote. Od 565 gospodarstev je nad 37 odstotkov kmečkih.

Komuna Mengeš bo morala posvetiti precej skrbi poljedelski proizvodnji, in sicer pridelovanju semenskih žit in krompirja ter detelj. V živinoreji je potrebno urediti vprašanje selekcije ter ugotoviti umetno osemenjevanje.

KOMUNALNA DEJAVNOST

V občini Mengeš je elektrifikacija v glavnem zaključena,

medtem ko bo vprašanje vodovoda rešeno v okviru izvedbe cerkljanskega vodovoda. Letos bodo začeli z izvedbo kanalizacije na tistih področjih, kjer bo izvršena modernizacija ceste.

Komuna Mengeš bo merila 2.995 ha in štela nekaj nad 3.800 prebivalcev. Sedež komune bo v Mengešu. Najoddaljenejša kraja od sedeža komune sta Trzin 4 km in Dobeno 3 km.

KOMUNA MORAVČE

Komuna Moravče bi obsegala:

k. o. Drtija z naselji:

Dešenj, Drtija in Spodnja Dobrava;

k. o. Moravče z naselji:

Cešnjice pri Moravčah (del), Gorica, Moravče in Rudnik pri Moravčah;

k. o. Peče z naselji:

Gora sv. Florjana, Križate, Peče, Podgorica in Pretrž;

k. o. sv. Trojica z naselji:

Dole pod sv. Trojico, Kokošje, Sv. Trojica in Zalog pod sv. Trojico;

k. o. sv. Andrej z naselji:

Dole, Goričica, Hrastnik (del), Imenje, Krašče, Selo in Sv. Andrej;

k. o. Sv. Mohor z naselji:

Negastrn, Podstran, Pogled, Prikrnica, Soteska pri Moravčah in Svinje;

k. o. Sv. Valentin z naselji:

Gabrje, Selce, Serjuče, Sv. Valentin in Zalog pri Moravčah;

k. o. Velika vas (del) z naselji:

Cešnjice (del), Katarija, Hrib, Spodnji Prekar, Velika vas, Zalog pri Kresnicah in Zgornji Prekar;

LEGENDA:

- KAMNIK** = SEDEŽ KOMUNE
- = MEJA SEDANJIM OBČIN
- - - = MEJA BODOČIH KOMUN
- = MEJA OKRAJA

k. o. Vrhpolje z naselji:

Spodnja Javoršica, Spodnji Tuštanj, Stegne, Vrhpolje, Zgornja Javoršica in Zgornji Tuštanj in

k. o. Zgornje Koseze z naselji: Hrastnik (del), Košenik, Ples, Zgornja Dobrava in Zgornje Koseze.

Komuna Moravče je manjša teritorialno zaključena enota s popolnoma kmečkim obeležjem. Prvotno je bila ta komuna, enako kot komuna Mengeš, v vseh prejšnjih predlogih vključena v komuno Domžale. Iz enakih razlogov je Inicijativni odbor pristal na formiranje samostojne komune.

INDUSTRIJA

Komuna Moravče je brez vsake industrije in večje obrti. Edini industrijski obrat je v bližini Moravče za pridobivanje kremenčevega peska. Pri tem obratu je predvidena gradnja separacije za kremenčev pesek, s katero bi bilo mogoče proizvajati kvalitetne lvarske peske. Možnosti industrializacije te komune so zaradi slabih prometnih zvez zelo majhne.

KMETIJSTVO

Komuna Moravče je tipično hribovita komuna. Polovica zemlje je gozdnote, kar ji daje

ugodne pogoje za razvoj lesne industrije, vendar bo predvsem treba rešiti vprašanje prometa. Od skupnih 2.550 ha obdelovalne zemlje odpade petina na žitarice, nekaj manj na vrtnine, več na krmne rastline itd. Pri živinoreji sta važni govedoreja in svinjereja. Govedoreja je zlasti usmerjena v pridelovanje mesa in le delno mleka. Na ha površine redijo približno 1,2 živalske enote.

Komuna Moravče bo morala gled na pretežno kmečki značaj skrbeli zlasti za pospeševanje kmetijstva in živinoreje kot glavne panoge. Od 652 gospodarstev v komunih je 532 kmečkih. Poskrbeti bodo morali tudi za ureditev selekcije živine in utrditev živinorejske organizacije.

KOMUNALNA DEJAVNOST

V občini Moravče se ni izvršena elektrifikacija niti v delu je tudi nizkonapetostno omrežje. Pripravljajo gradnjo novega vodovoda, za regulacijo Drtiščice pa še ni nobenih načrtov. Komuna Moravče bo merila 5.878 ha in štela nekaj nad 3.600 prebivalcev. Sedež komune bo v Moravčah. Najoddaljenejši kraj je Peče 5 km.

KOMUNA VRHNIKA

Komuna Vrhnika bi obsegala: k. o. Blatna Brezovica z naselji:

Bevke, Blatna Brezovica in Slinja gorica;

k. o. Log z naselji: Dragomer, Log pri Brezovici in Lukovica;

k. o. Podlipa in k. o. Stara Vrhnika z istoimenskimi naselji;

k. o. St. Jošt (del) z naseljem Smrečje;

k. o. Velika Ligojna z naselji: Drenov grič, Lesno brdo (del), Mala Ligojna in Velika Ligojna (del);

k. o. Verd z naselji: Bistra, Mirke in Verd;

k. o. Vrhnika z naseljem Vrhnika in k. o. Zaplana (del) z delom naselja Zaplana.

Komuna Vrhnika predstavlja geografsko zaokroženo enoto s sedežem na Vrhniki, ki je industrijsko razvito središče. Po zadnjem predlogu, ki ga je sprejel Inicijativni odbor, se od komune Vrhnika odcepita upravni občini Borovnica in Podpeč-Preserje.

INDUSTRIJA

Glavno industrijo v tej komunih predstavlja dobro opremljena Tovarna usnja na Vrhniki. Razen tega imajo industrijski značaj še vrhniške opekarne, pri katerih pa bi bila potrebna zamenjava zastarelih in izrabljenih naprav. V komunih Vrhnika je močno razvito obrtništvo, zlasti kovinska, mizarstva in kolarska obrt. Razen tega je še žaga na Verdu, Kamnolom na Verdu, mehanično podjetje »Remont« na Vrhniki in več drugih manjših delavnic. Podjetje Kamnolom Verd in Splošno mizarstvo bosta po svojem obsegu v kratkem času dosegla industrijski značaj proizvodnje.

KMETIJSTVO

Od skupne površine odpade tretjina zemlje na gozdove in skoraj polovica na obdelovalne površine. Zemljišče je delno barjanskega značaja. Podobno kot drugod po barju je živina mesnata in manj mlečna. Največ gojijo žitarice, za tem vrtnine in krmne rastline. Približno 0,9 živalske enote odpade na ha. Naloge komune bodo v bodoče zlasti v izsušitvi in izboljšanju barjanskih zemljišč, selekciji ži-

vine in več pozornosti pri gojenju vrtnin.

GOZDARSTVO

Komuna Vrhnika ima pogoje za razvoj lesne industrije. Nekaj nad tretjino gozdov je državnega sektorja, v katerem je lesna zaloge na ha 127 m³, to je za približno 11 m³ več kot v privatnem sektorju. Letni prirastek znaša nekaj manj kot 6,5 m³. Od lesne zaloge odpade 55 % na iglavce.

KOMUNALNA DEJAVNOST

V občini Vrhnika še ni zaključena elektrifikacija. V delu je tudi elektrifikacija vasi Zaplana in Podlipa. V občini Vrhniki obstaja vodovod, vendar je v študiju nov vodovod. Potrebna bo gradnja dragih čistilnih naprav. Na Vrhniki je kanalizacija delno izvršena, vendar bo potrebna tudi pri tem izgradnja nove kanalizacije. Melioracijska dela na ljubljanskem barju izvaja vodna skupnost.

Komuna Vrhnika bo merila 10.997 ha in štela nad 8.600 prebivalcev. Sedež komune bo na Vrhniki. Najoddaljenejša kraja sta Smrečje 13 km in Lukovica 10 km.

(Predlog za upravno-teritorialno razdelitev mesta Ljubljane bomo objavili v eni prihodnjih števil »Glasnika«.)

POPRAVEK

V predlogu za upravno-teritorialno razdelitev okraja in mesta Ljubljane je treba popraviti naslednje:

V tretjem stolpcu na strani 169 je treba v 5., 4. in 3. vrstici od spodaj črtati besedice Brezovica pri Ljubljani, Plešivica in Vnanje gorice.

V petem stolpcu je pri k. o. Cajnarje dodati še naselje

IZVLEČEK IZ ZAPISNIKA

27. SEJE SVETA ZA PROSVETO IN KULTURO OKRAJNEGA LJUDSKEGA ODBORA LJUBLJANA-OKOLICA, KI JE BILA DNE 7. APRILA 1955

Sejo je vodil Ervin Rotman, predsednik sveta za prosveto in kulturo. Zapisnik seje je vodil Mikuš Stane, tajnik sveta.

Seja je bila sklepčna, izostali so 3 člani sveta.

Zapisnik 26. seje je bil soglasno sprejet.

Predsednik je predlagal naslednji

dnevni red:

1. razprava o problemih duševno in telesno defektnih otrok na območju OLO Ljubljana okolica;

2. predlog za spremembo sestava komisije za predvojaško vzgojo;

3. predlog predmetnika in urnika za ljudsko-prosvetno vzgojo gojencev predvojaške vzgoje;

4. personalne in druge spremembe;

5. razno. Dnevni red je svet soglasno sprejel.

I

Tajnik sveta Stane Mikuš je dal tole poročilo:

Republiški svet za prosveto in kulturo je z okrožnico z dne 12. marca 1955 naročil okrajnim svetom za prosveto in kulturo, naj v zvezi z vprašanjem abnormalnih otrok proučijo zlasti:

Potrebe po omrežju posebnega šolstva za lokalne potrebe (komune), posebej za potrebe okraja in republike.

V zvezi s tem naj okrajni svet proučijo možnost ustvarjanja materialnih in kadrovskih po-

Reparje, v k. o. Hiteno je dodati še naselje Zavrh, za k. o. Jeršice pa je dodati k. o. Kačja vas (del).

Na strani 170 je treba dodati v prvem stolpcu za k. o. Rakitna še k. o. Ravno pri sv. Vidu z naselji Lešnjake, Ravne, Tavžlje in Zahrib. V k. o. Sv. Vid se naselje Čopovo glasi pravilno Čohovo, za k. o. Topol pa se doda k. o. Trnje (del).

V petem stolpcu je pri naselju Brezovica v k. o. Zlato polje dodati še besedici pri Zlatem polju.

Na strani 171 je v drugem stolpcu dodati za k. o. Stara vas še k. o. Stranška vas z naselji Brezje pri Grosupljem, Hrastje in Brvace.

V tretjem stolpcu se v zadnjem odstavku obrazložitve o komunih Grosuplje v 9. vrsti od spodaj črta Mala Illova gora in vstavi Sloka gora.

V 4. stolpcu se naselje v k. o. Podbukovje glasi Gabrovčec in ne Gabrovšec, kot je navedeno. V istem stolpcu se za k. o. Višnja gora doda še k. o. Višnje z naselji Bakrc, Brezovi dol, Primča vas in Višnje.

Na strani 172 je v tretjem stolpcu v k. o. Hotič popraviti besedico Gornji na Gorenji. V k. o. Kresniški vrh je popraviti Goliše na Golišče, v k. o. Moravče pa je črtati Podskala in dodati Podpeč pod skalo.

V 4. stolpcu se v k. o. Velika vas črtajo naselja Hrib, Spodnji Prekar, Zalag pri Kresnicah, Zgornji Prekar in Velika vas.

V 5. stolpcu se v k. o. Dole doda naselju Zavrtec še besedica del.

gojev za posebne vzgojne ustanove na območju okraja.

Proučiti je treba prioriteten red razvoja posebnih vzgojnih ustanov republiškega pomena od leta 1956 dalje.

Proučiti je treba možnost prevzema obveznosti za proračunske izdatke za ustanove republiškega pomena.

Ali je okraj pripravljen dati na razpolago primerne parcele za gradnjo posebnih vzgojnih ustanov republiškega pomena?

Koliko učiteljev je okraj pripravljen vsako leto stipendirati za študij defektologije?

Dalje naj okrajni svet razpravljajo o obveznem posebnem šolanju za otroke z razvojnimi motnjami, za katere je ugotovljeno da ne morejo uspevati v redni šoli.

Kako naj se doseže postopna obveznost podpiranja in razširjanja posebnih vzgojnih ustanov in tudi obveznost roditeljev, da pošiljajo otroke v te ustanove, tudi če v pribivališču ni ustrezne posebne šole?

Okrajni svetli za prosveto in kulturo naj dajo tudi svoje mnenje, kaj bi bilo potrebno storiti za tiste otroke in mladolletnike, ki zaradi pomanjkanja omrežja posebnih in vzgojnih ustanov ne uživajo potrebnih korekcij in rehabilitacije, so pa šolsko obveznost prerasli.

Ali bi bilo primerno uzakoniti obveznost usposabljanja defektne mladine do delovne sposobnosti tudi preko 18. leta starosti?

Ali naj bodo posebni vzgojni domovi proračunski zavodi, ali zavodi s samostojnim financiranjem?

Kako formulirati v zakonu obveznosti gospodarskih organizacij o zaposlovanju rehabilitiranih otrok?

Tajništvo za prosveto in kulturo OLO je na delovnem sestanku proučilo navedena vprašanja in predložilo tele pripombe:

1. navodila, ki jih je prejel okrajni svet za prosveto in kulturo od republiškega sveta, niso izčrpna in zahtevajo zgolj zbiranje podatkov po obrazcih I in 13a;

2. zaradi večine mlajših učnih moči na šolah, ki nimajo znanja iz defektologije, doslej ni bilo mogoče napraviti pravilne kategorizacije nenormalnih otrok. Zato tudi diagnostifikacija ne ustreza dejanskemu stanju;

3. zaradi pomanjkanja zdravnikov na podeželju niso bili ob vstopu v šolo pregledani vsi otroci, o rednih, sistematičnih pregledih pa sploh ni govora. Prav zato tudi niso izpolnjene rubrike v matičnih listih. Ugotovljeno pa je bilo poleg tega da so zdravniški pregledi, kolikor sploh pride do njih, opravljeni prehitro in površno. Splošni zdravniki tudi ne morejo pri teh pregledih ugotovljati vrste in stopnje defektnosti.

Načelnik tajništva Stane Mikuš je v nadaljevanju svojega poročila dodal še mnenje predsednika okrajnega ljudskega odbora, da bi bil okraj pripravljen zbrati materialna sredstva za potrebe takih ustanov v okraju in pomagati pri reševanju kadrovskega vprašanja. V ta namen bi bilo potrebno:

1. uvedli naj bi se pomožni razredi za duševno nerazvite in slaboumne šolske otroke. V Podsmrekbi bi uredili dom za značajno iztirjene-otroke, pri zdravstvenih domovih pa bi ustanovili ambulante za mentalno higieno;

2. za socialno ogrožene, moralno iztirjene in izprijene šolske kakor pošolske otroke naj bi se uredili centralni domovi za vso Slovenijo;

3. za telesno šibke in slabotne otroke je predvidena višinska šola pri Treh kraljih s celotnim poukom. V to šolo bi lahko prišli tudi lažji psihonevrotični otroci;

4. ena najvažnejših nalog posebnega šolstva je diferenciacija v že obstoječih vzgojnih zavodih republiškega pomena. Potrebna bi bila stroga ločitev moralno ogroženih, moralno pokvarjenih in duševno defektnih otrok;

5. Okrajni ljudski odbor Ljubljana okolica bi bil pripravljen dati prostore za gradnjo teh ustanov republiškega pomena, vendar pa pri tem ne prevzame nobenih proračunskih obveznosti za te ustanove, kajti le-te spadajo v proračun republike;

6. okraj bi bil pripravljen odobriti sredstva za študijski dopust VPS potrebnemu številu učiteljev in abiturientov za študij defektologije za okrajne potrebe in tudi za sorazmerno število za republiške ustanove.

Število defektnih otrok je težko določiti že zaradi omenjenih razlogov in zato, ker nam primanjkuje zdravnikov — psihologov, ki bi se s tem ukvarjali. Tajništvo za prosveto in kulturo se bo povežalo z zdravniškim društvom, da bi zdravniški psihologi z obiskom na posameznih šolah najprej ugotovili dejansko stanje po vrstah defektov in po številu.

V razpravi je svet potrdil predlog tajništva za prosveto in kulturo OLO. Člani sveta pa so nakazali tudi stvari, ki jih bo treba upoštevati, da ne bo prišlo do tega, da bi zlasti mladi učitelji že v vsakem šolarčku gledali defektnega otroka. To je še zlasti potrebno, kajti često se vzgojiteljski kader izgovarja za slab uspeh na zaostalost otrok. Tudi glede oprostitev šolske obveznosti, ki je vsakekor potrebna za defektne otroke, da ne bi motili pouka, so bili člani sveta mnenja, da se oprostijo šolske obveznosti samo tisti otrok, ki dobi potrdilo psihiatra.

V nadaljevanju so člani sveta menili, da je potrebno zagotoviti šolanje tudi otrokom, v katerih prebivališču ni ustreznih šol ali zavodov. Svet za zdravstvo in socialno politiko naj bi tudi proučil vprašanje ustanovitve odseka za mentalno higieno pri zdravstvenem domu. Zaradi pomanjkanja psihiatrov naj bi bile ordinacije v zdravstvenih domovih enkrat tedensko ali vsaj vsakih 14 dni. Te vprašanje bi moral svet za zdravstvo in socialno politiko rešiti skupno s psihiatrično sekcijo zdravniškega društva.

II

Nato so člani sveta razpravljali o predlogu komisije za predvojaško vzgojo. Tajništvo za prosveto predlaga skladno s pravilnikom o izvajanju predvojaške vzgoje št. 1574 naslednjo spremembo sestava komisije za predvojaško vzgojo:

Razrešijo naj se dosedanji člani komisije Anton Ribarič, poročnik vojaškega odseka Ljubljana okolica, Anton Janežič, predsednik OBLO Grosuplje, Leon Prijatelj, komandir delavskega centra Višnja gora in dr. Emil Hrovat, profesor na gimnaziji Moravče.

Imenujejo naj se v komisijo: Tomaž Grom, član sveta za prosveto in kulturo OLO Ljubljana okolica kot predsednik komisije, Franc Abram, inšpektor za predvojaško vzgojo kot tajnik komisije, Stane Mikuš, načelnik tajništva za prosveto in kulturo OLO, Radomir Ševc, podpolkovnik, načelnik vojaškega odseka Ljubljana okolica, Avgustin Lah, član okrajnega komiteja ZKS, zastopnik okrajnega komiteja LMS, Badovinac, direktor kemične tovarne Domžale, in Tomislav Mihalič, profesor v Kamniku.

Predlog tajništva za prosveto in kulturo OLO so člani Sveta soglasno sprejeli.

III

V tej točki dnevnega reda so razpravljali o predmetniku in urniku za ljudskoprosvetno delo gojencev predvojaške vzgoje za čas, ko bodo taborili v novo urejenem taboru pri Vikračah.

Člani sveta so urnik in predmetnik, kot sta bila predložena, soglasno potrdili.

IV

Nato je svet razpravljal o tehničnih personalnih in nekaterih manjših zadevah:

1. v zvezi s sklepi 25. in 26. seje sveta o namestitvi Ivana Sivca, učitelja pripravnika, Matilde Pirnik, učiteljske pripravnice, ter Fani Knez, bivše učiteljice pripravnice v območju okraja Ljubljana okolica, je le-te republiški svet za prosveto in kulturo razpodelil v druge okraje;

2. vajenska šola raznih strok v Domžalah je predlagala za člane šolskega odbora tovariše,

ki so bili izvoljeni, oziroma predlagani na prvem zboru volivcev in sicer: 1. Franca Panjana, sekretarja tovarne »Induplati«, 2. Ladislava Karla, sekretarja tovarne »Toko« Domžale, 3. Miho Štifterja, upokojenca, Domžale, 4. Lovra Trebušaka, predelavca v podjetju »Mlinostroja«, Domžale, 5. Jožeta Flisa, mizarkega mojstra, Domžale. Kot šestega člana je obrtna zbornica že imenovala v odbor Antona Varška, ključavničarskega mojstra, Domžale, in 7. člana Ivana Zajca, Vir, karosejske delavnice, kolektiv vajenske šole pa je predlagal za 8. člana Petra Jerasa, strokovnega učitelja vajenske šole v Domžalah.

Svet je potrdil gornji predlog in pooblastil LOMO Domžale, da izda ustrezne odločbe.

3. Zaradi enotnega poslovanja socialnih zavodov in koordiniranega dela je predložilo tajništvo za prosveto svetu, naj sprejme naslednje sklepe:

a) za uvedbo enotnega knjigovodstva in za pravilno ureditev inventarnih knjig naj okrajni ljudski odbor pošlje svojega finančnega inšpektorja, ki naj bi v vseh zavodih vpejal upravniške in uslužbenke v delo ter obnem dal tudi potrebna navodila o finančnem poslovanju; v vsakem zavodu bi se inšpektor zamudil približno 2 do 3 dni;

b) vsi domovi morajo voditi kroniko in po možnosti tudi kroniko v slikah (izleti, prireditve, tekmovanja itd.);

c) vsi zavodi naj v začetku leta sestavijo okvirni letni načrt za delo in nato na podlagi tega mesečni delovni načrti;

d) razen tega naj zavodi sestavijo perspektivne plane, upoštevajoč pri tem spremembe zlasti glede samega poslovanja itd.;

e) upravniški domov naj si bolj prizadeva za izboljšanje poslovanja in naj v medsebojnih razgovorih izmenjavajo izkušnje glede nabave živil in drugega dela;

f) vzgojitelji naj vodijo kartoteke o gojencih, tako da bo razvidno socialno stanje in druge podrobnosti posameznih gojencev, hkrati pa naj vnašajo opažanja vzgojiteljev o gojenčevem značaju, nagnjenjih in

sposobnostih, pa tudi kakšni so uspehi v sami šoli;

g) v primeru, da bi bil dom izroččen v uporabo koloniji, je nujno zahtevati čimvečjo kavcijo za kritje morebitnih okvar. Zato je treba izdelati predodajo zapisnik o stanju doma in sestaviti primerno pogodbo, ki bo tudi določala, da bo kolonija uporabila tehnično osebje samega zavoda;

h) uprave bodo morale skrbeti, da bodo imeli gojenci v domovih na razpolago čimveč fizikalnih rekvizitov, razna glasbila, knjižnice in drugo;

i) umestno bi bilo, da bi si upravniški domov skupno ogledal dijaški dom v Crnomlju, organizacijo poslovanja v njem, dnevni red itd.;

Svet je obravnaval še nekatere personalne zadeve prosvetnih delavcev in jih je ustrezno rešil.

Direktor gimnazije v Kamniku Lah je poročal, da so sklenili na zadnji seji okrajnega odbora Društva profesorjev, ki so ji prisostvovali tudi predstavniki Društva učiteljev, da bi imeli v počastitev 10-letnice osvoboditve skupno zborovanje profesorjev in vzgojiteljev. Za to zborovanje bodo pripravili nekaj referatov in predavanj o gospodarstvu in graditvi socializma pri nas, razen tega pa tudi manjši kulturni spored. Zato društvo prosi, naj svet odobri, da bo 9. maj pouka prost dan.

Člani sveta so se s predlogom strinjali, v razpravi o izvedbi zborovanja pa so sprejeli tudi predlog, da se nekaj sredstev, namenjenih za nagrade, uporabi tudi za ekskurzijo vzgojiteljev.

Ob koncu seje je predsednik sveta obvestil člane, da bo Stane Milkuš, načelnik tajništva za prosveto in kulturo, zapustil svoje delovno mesto. Predlagal je, da se mu za njegovo požrtvovalno in uspešno delo določi nagrada kot priznanje za opravljeno delo.

Člani sveta so predlog direktorja Laha soglasno odobrili.

Ker je bil dnevni red izčrpan, je predsednik sveta zaključil sejo.

Predsednik sveta:

Ervin Rotman, l. r.

Vodja zapisnika, tajnik sveta:

Stane Milkuš, l. r.

IZVLEČEK IZ ZAPISNIK

13. SEJE SVETA ZA KOMUNALNE ZADEVE OLO LJUBLJANA-OKOLICA, KI JE BILA DNE 19. APRILA 1955

Sejo je vodil Franc Mravlje, predsednik Sveta za komunalne zadeve.

Zapisnik seje je vodil inž. Zivko Sumer, tajnik Sveta za komunalne zadeve.

Seja je bila sklepčna, izostal je en član Sveta.

Zapisnik 12. seje je bil soglasno sprejet.

Predsednik je predlagal naslednji

DNEVNI RED:

1. kategorizacija cest IV. reda;
2. razprava o predlogu, da se Uprava za ceste OLO proglasi za finančno samostojni zavod;
3. razprava o komunalnih upravnih v občini;
4. razprava o osnutku zakona o turističnem šotorjenju;
5. sklepanje o pritožbah proti odločbam o vključitvi hiš v stanovanjsko skupnost;
6. razprava o menjalnih pogodbah;
7. razno.

Predlagani dnevni red je bil soglasno sprejet.

Tajnik Sveta inž. Zivko Sumer je poročal o sklepih občinskih ljudskih odborov o kategorizaciji cest IV. reda. Predloge posameznih ObLO je poprej proučila Uprava za ceste OLO in jih vskladila s kategorizacijo cest III. reda. Kategorizacijo cest IV. reda so predložili v podrtitev tile ObLO: Smartno pri Litiji, Hórjul, Stična, Sentvid pri Stični, Komenda, Moravče, Medvode, Kamniška Bistrica, Rovte, Grosuplje, Vače, Prekaganje, Tuhinj, Polhov Gradec, Logatec in Kamnik.

Svet je potrdil predloge vseh občinskih ljudskih odborov s pripombo, da se upoštevajo mnenja Uprave za ceste OLO.

V nadaljnji razpravi so člani Sveta ugotovili, da je v slabem stanju bivša vojaška cesta iz Iške vasi skozi Rakitno, ki je nihče ne vzdržuje. Občinski ljudski odbor nima sredstev, da bi financiral njeno vzdrževanje,

Uprava za ceste pa ni prevzela ceste v vzdrževanje navzlic večkratnim pismenim in ustnim opozorilom.

Sprejeli so sklep, naj tajništvo za komunalne zadeve opozori Upravo za ceste na to vprašanje in pripravi poročilo o tem za prihodnjo sejo Sveta.

Nato je bila razprava o slabem vzdrževanju cest na mejah posameznih okrajev, kar velja zlasti za cesto iz Radohove vasi proti Žužemberku. Ta cesta je bila že pred 12 leti skoraj v celoti zgrajena, razen odseka v dolžini enega kilometra, ki je na meji med ljubljanskim okoliškim in novomeškim okrajem. Cesta je bila sicer dobro zgrajena, vendar je prav zaradi tega nedokončanega odseka neprevozna in sedaj raste na njej trava. Ta nedokončani del ceste bi morala urediti Uprava za ceste novomeškega okraja. Zaradi neprehodnosti te ceste je pot iz Litije v Žužemberk najmanj za 15 km daljša in je pri tem treba potovati skozi Novo mesto.

Člani Sveta o tem vprašanju niso sprejeli nobenega določenege stališča, vendar so pripravili, naj bi tajništvo poskrbelo, da se cesta uredi.

II

Tudi o predlogu Uprave za ceste, da bi se le-ta preosnovala v finančno samostojen zavod, je poročal inž. Sumer. Uprava za ceste meni, da bo s takšno reorganizacijo lahko bolje poslovala in tudi svoje poslovanje vskladila z drugimi upravami v Sloveniji, ki so že finančno samostojni zavodi, kot je n. pr. Uprava za ceste MLO Ljubljana. Uprava za ceste LRS je svetovalna tajništvo, naj bi predlog odstopili njej, da ga prouči in vskladi z obstoječimi predpisi. Taka reorganizacija cestne uprave je nujno potrebna, kajti uprava svojih delavcev ne more spodbudno nagradjevati niti plačevati dela po učinku.

V razpravi o tem predlogu so člani Sveta sprejeli sklep, naj se proučevanje tega vprašanja nadaljuje, da bo začela Uprava za ceste čimprej poslovati kot finančno samostojni zavod.

III

Predsed. ljud. odbora mestne občine Litija Blaž Svetina je seznanil člane Sveta s problemi, ki jih imajo občinski ljudski odbori z manjšimi komunalnimi podjetji. Ker takšna podjetja ne razpolagajo z večjimi finančnimi sredstvi, si tudi ne morejo pridobiti boljših strokovnih kadrov.

Za rešitev tega perečega vprašanja v občinah je predlagal, da bi občinske komunalne uprave postale finančno samostojni zavodi. To je utemeljeval zlasti s tem, da so strokovnjaki, ki so pri upravnih zaposleni, slabše plačani, kot bi bili v podjetjih. Zato je nevarnost, da bodo začeli zapuščati svoja delovna mesta in si poiskali drugod ugodnejšo zaposlitev. Če bi bila uprava komunalnih podjetij finančno samostojen zavod, bi takšnih problemov prav gotovo v občinah ne imeli; zavodi bi dobili strokovnjake, ki bi skrbeli za povečanje obsega proizvodnje in za izboljšanje delovnih pogojev, strokovni uslužbenci pa bi mogli biti za svoje delo sorazmerno pravilno nagradjeni. Po krajši razpravi o teh problemih je Svet sprejel naslednji sklep:

Tajništvo Sveta in pravna služba naj proučita zlasti, kako bi se dalo v okviru obstoječih predpisov ustanoviti finančno samostojne zavode, ter naj taj-

ništvo o tem poroča na prihodnji seji.

IV

Osnutek zakona o turističnem šotorjenju je prečital tajnik Sveta inž. Sumer. Osnutek je dal v proučitev Izvršni svet LRS, da pove OLO k njemu svoje pripombe.

Po razpravi o osnutku so člani Sveta sprejeli naslednji sklep:

Zakon naj se dopolni s temle dostavkom: Občinski odbori smejo posameznim skupnam šotorjenjem prepovedati, če izletniške skupine ne upoštevajo predpisov o javnem redu in miru in če povzročajo škodo na odrejenem prostoru ali na sosednjih zemljiščih. Izletniška skupina je dolžna tudi povrniti škodo, ki jo je povzročila na sosednjih zemljiščih. To pride zlasti v poštev, ker številni izletniki kaj radi uničujejo poljedelske pridelke ter si prilaščajo zlasti mlado koruzo in krompir. Takšne stvari povzročajo pri kmetih veliko razburjenje, zato je prav, da se podobni izpadi preprečijo.

V

Po proučitvi posameznih pritožb proti odločbam o vključitvi hiš v stanovanjsko skupnost je Svet razpravljal o rešitvi in je sprejel naslednje sklepe:

— pritožba Slave Grašič iz Litije se zavrne in se njena hiša vključi v stanovanjsko skupnost;

— pritožba Ane Koblar iz Litije se odkloni in se njeno stanovanjsko zgradbo vključi v stanovanjsko skupnost;

— prav tako se zavrne tudi pritožba Marije Skušek iz Litije in se njena stanovanjska hiša vključi v skupnost zato, ker sta v hiši dve večji stanovanji;

— glede pritožbe Jakoba Kojarja iz Smarce je Svet sklenil, naj bi o tem sklepal Izvršni svet. Če se Izvršni svet ne bi strinjal z ukrepom Občinskega ljudskega odbora, naj se med obema zainteresentoma izvrši ponovna dražba;

— pritožba Pavle Svetec se odkloni in se njeno stanovanjsko poslopje zaradi velikosti stanovanjskih prostorov vključi v stanovanjsko skupnost;

— prav tako se odkloni tudi pritožba župnijskega urada v Borovnici in se poslopje zaradi številnih manjših stanovanj mora vključiti v stanovanjsko skupnost;

— pritožbi Katarine Brilll se ugoti;

— pritožba Polak-Pogačnik iz Medvode se zavrne. Hiši št. 50 in 51 se vključita v stanovanjsko skupnost, ker so v obeh hišah razen samskih še po tri družinska stanovanja;

— glede na pritožbo trgovskega podjetja Borovnica so bili člani Sveta mnenja, da se o rešitvi tega vprašanja sporazumeta trgovsko podjetje in občinski ljudski odbor, ali naj bo hiša osnovno sredstvo trgovskega podjetja ali pa stanovanjska zgradba v sestavi stanovanjske skupnosti. Trgovsko podjetje bo pri tem pač moralo upoštevati rentabilnostni račun.

VI

Dr. Viljem Petriček, pravni referent okraja, je predložil Svetu naslednje menjalne pogodbe v razpravo:

1. menjalna pogodba z župno nadarbinjo v Moravčah; le-to so člani Sveta potrdili;

2. sklenitev menjalne pogodbe z Ivanom Pelhanom iz Dobrove, ki pa so jo člani Sveta zavrnili;

3. prav tako so člani Sveta odklonili sklenitev menjalne po-

godbe s Francem, Angelo in Franciško Kržič iz Borovnice;

4. sklenitev menjalne pogodbe z Angelo Potokar se odobri;

5. potrdi se tudi menjalna pogodba z Antonom Nagodetom iz Blatne Brezovice;

6. odobri se menjalna pogodba z Ivanom Pišlerjem z Vrhnike, vendar je pred sklenitvijo treba preveriti, kje ležijo parcele SLP in ali so nove parcele v sestavi SLP;

7. sklenitev menjalne pogodbe s Francem Princem se začasno odloži, dokler komisija ne bo pregledala zemljišč ter dala svojega poročila in predlogov;

8. sklenitev menjalne pogodbe z Jožetom Kostanjevcem se začasno odkloni, da se ugotovi, ali je bilo izdano gradbeno dovoljenje;

9. menjalna pogodba z Marjanom Koželjem iz Gmajnice se potrdi;

10. sklenitev menjalne pogodbe z Maksom Žurbijem iz Komende se odkloni;

11. glede sklenitve menjalne pogodbe z župnijskim uradom Smartno naj komisija poprej pregleda na terenu stanje, kakršno je, in poroča o tem na prihodnji seji. Zlasti je treba pregledati razdelitev parcel in upoštevati, da se zamenjava s pokopališčem odkloni;

12. menjalna pogodba z Ignacem Rusom se odobri;

13. prav tako se odobri menjalna pogodba z Jakobom Dušakom iz Grbina pri Litiji;

14. sklenitev menjalne pogodbe z občinskim ljudskim odborom Krka se začasno odkloni, ker je treba oskrbeti nov cenilni zapisnik in ugotoviti, kje ležijo parcele in ali so v sestavi SLP;

15. pregledati je treba name-ravane kupne pogodbe v Logatcu, kjer občinski ljudski odbor želi zaradi tlakovanja ceste odkupiti nekaj manjših delov stavbnih parcel. Pregledati je treba tudi, ali cenitev ustreza tržni vrednosti.

Nadalje so člani Sveta razpravljali o odločbi Uprave za ceste LR Slovenije, po kateri naj bi Svet izdal potrebne ukrepe za ureditev obcestnih robov in štirimetrskega obcestnega pasu. Zato bo treba podreti vse sadno drevje ob cestah, izdati pa bi bilo treba lastnikom hiš odločbe o premestitvi ograj ali vhodov v hišo.

V razpravi o tem vprašanju so bili člani Sveta mnenja, da ni treba izdajati nobenih odločb, dokler ne bo izvršena cenitev za tako predvidena očiščevalna dela. Pri tem je vprašanje, v kolikem času se bo lahko izvedla cenitev. Cestna uprava pa je ne glede na to izdala zelo kratek rok za izvršitev del. Razen tega cestna uprava LRS tudi ni rešila vprašanja plačila odškodnine.

V tej zadevi je bil sprejet sklep, naj tajništvo za komunalne zadeve OLO opozori Upravo za ceste LRS, da v bodoče sestavi komisijo tako, da bo v njej sodeloval tudi zastopnik občinskega ljudskega odbora. Komisija mora rešiti tudi vprašanje eventualnih odškodnin.

Po krajši razpravi o nekaterih manjših vprašanjih je bila seja sveta zaključena.

Predsednik Sveta:

Franc Mravlje, l. r.

Vodja zapisnika:

Tajnik Sveta

Inž. Zivko Sumer, l. r.